

OSNOVNA ŠOLA FRANJA MALGAJA ŠENTJUR

Ulica skladateljev Ipavcev 2 • 3230 Šentjur • telefon: (03) 746 38 00 • fax: (03) 746 38 03
Spletna stran šole: www.fmalgaja.si • elektronski naslov: tajnistvo@fmalgaja.si

Na podlagi 2. in 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Ur. list RS, št. 81/2006-UPB3, 102/2007, 107/10, 87/11, 40/2012- ZUJF, 63/13, 49/16 – popr.) in Hišnega reda Osnovne šole Franja Malgaja Šentjur ter podružnice, sprejetega dne 30. 09. 2008, po predhodni obravnavi na učiteljskem zboru in svetu staršev, svet šole sprejme novelo Vzgojnega načrta Osnovne šole Franja Malgaja Šentjur in POŠ Blagovna na svoji seji dne, 19. 09. 2019.

VZGOJNI NAČRT

Osnovne šole Franja Malgaja Šentjur in Podružnične osnovne šole Blagovna

Vzgojni načrt je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje in predvsem temelji na dogovorjenih vrednotah, strokovnih in praktičnih izkušnjah učiteljev, izkušnjah in predlogih drugih šol ter teoriji vzgoje.

Vzgojni načrt šole določa načine uresničevanja vrednot, norm in ciljev osnovnošolskega vzgojno-izobraževalnega procesa. Z njim skrbimo za kakovost odnosov, ki so pogoj za učinkovito pridobivanje različnih znanj, spretnosti in veščin učencev, ter za njihov zdrav osebni razvoj in vzgojo.

Pomen vzgojnega načrta temelji na tem:

- a) da so učenci, učitelji in starši v naprej seznanjeni z vzgojnim načrtom OŠ Franja Malgaja Šentjur in POŠ Blagovna, saj uvajanje vzgojnega načrta zahteva sodelovanje vseh;
- b) da spodbuja delovanje šole k poudarjanju kreposti, kot so modrost, zaupanje, preudarnost in pravičnost, in s tem krepi dobre medsebojne odnose in ohranja pozitivno klimo;
- c) da različne vzgojne dejavnike in dejavnosti na šoli povežemo v sklenjeno celoto, ki teži k realizaciji dogovorjenih vrednot.

Vzgojni načrt Osnovne šole Franja Malgaja Šentjur in POŠ Blagovna sestavlja filozofija vzgoje, ki jo je šola oblikovala, se ne spreminja, je stabilen in trajen del vzgojnega načrta ter usmerja delo in daje identiteto šoli. Ta vsebuje:

- a) vrednote, vizijo in poslanstvo šole,
- b) vzgojna načela,
- c) vzgojne dejavnosti,
- d) vzajemno sodelovalni odnos s starši,
- e) vzgojne postopke, kršitve in postopke ob kršitvah.

Organiziranost učencev in zdravstveno varstvo učencev podrobneje sta opredeljena v Šolskih pravilih. Spremenljiv del vzgojnega načrta predstavljajo akcijske vzgojne dejavnosti, ki so del Letnega delovnega načrta in z njimi načrtujemo, kaj bomo iz vzgojnega načrta uresničili določeno leto. Ker je vzgojni načrt del sprotne samoevalvacije šole in ker vzgoja po svoji naravi dela zahteva spremljanje, smo predvideli, da bo ta del vzgojnega načrta dinamični del. Vzgojni načrt se lahko spreminja in dopolnjuje. Vzgojni načrt oblikujemo strokovni delavci šole, učenci in starši. Podrobno ga obravnava odbor za kakovost, mnenje poda svet staršev, sprejme pa ga svet šole.

Za uresničevanje vzgojnega načrta so odgovorni vsi zaposleni na OŠ Franja Malgaja Šentjur in POŠ Blagovna, učenci in starši.

1. Povezanost vrednost s poslanstvom in vizijo šole

Vrednote

Na šoli smo izbrali naslednje vrednote, ki jih bomo sledili:

- a) znanje in odličnost pri doseganju ciljev: biti odprti do pridobivanja znanja z različnih področij, do novosti, razvijanja uporabnega življenjskega znanja, zanimanje za svet okoli sebe in ozaveščenost do okolja ter izkazovanje odličnosti pri doseganju zadanih ciljev;
- b) odgovornost za svoje besede in dejanja: učenci jo izkazujejo z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo, starši pa s sodelovanjem s šolo in s skrbnim spodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja;
- c) medsebojno spoštovanje: spoštljiv odnos do sebe in drugih;
- d) zadovoljstvo in učinkovitost zaposlenih: zagotavljati razmere, ki bodo zaposlenim omogočala optimalne pogoje dela in motivacijo, s katerimi bodo ti lahko učinkovito in profesionalno opravljali svoje delo;
- e) delovne in učne navade: razvijanje pozitivnega odnosa do dela, ustvarjalnosti, razvijanje vztrajnosti, samostojnosti in doslednosti pri delu.

Vizija

Osnovna šola je poimenovana po slovenskemu borcu za severno mejo, domoljubu in učencu naše šole, Franju Malgaju. Je šola s trdnimi temelji in kakovostno izobraževalno ponudbo.

Njen moto je: z medsebojnim sodelovanjem, zaupanjem in pripadnostjo do vzgoje in znanja za življenje. Moto šole naj ohranja njeno močno ime v regiji. Samozavestna šola, ki učence usposablja, da postanejo zavedni državljani. Nismo samo v središču mesta, smo tudi mesto v malem. Skupnost, ki temelji na družbenih vrednotah in pripadnosti. Ne samo da vemo, da smo, potrebno je tudi vedeti, kdo smo in kam gremo. To pa lahko poimenujemo Malgajev duh.

Malgajev duh lahko povzamemo v nekaj ključnih točkah. Te ključne točke so skupni imenovalec vizije Osnovne šole Franja Malgaja Šentjur in jih je mogoče zaslediti na vseh ravneh našega delovanja. Vsi skrbimo za to, vsak na svoj način, saj si želimo, da smo:

- a) enotna šola z dobrimi medsebojnimi odnosi,
- b) šola, ki bo omogočala učencem, da bodo razvijali svoja interesna področja in bodo na predmetnih področjih dosegali rezultate v skladu s svojimi sposobnostmi,
- c) šola, ki bo dajala učencem taka znanja, da bodo dosegli primerljive rezultate z vrstniki v naši državi in v državah Evropske unije,
- d) šola, ki bo tako usposabljala učence, da bodo znali koristno uporabiti vsa znanja in se znali uspešno prilagajati vse bolj zahtevnim nalogam življenja v Republiki Sloveniji in Evropski uniji,
- e) šola, ki bo zaradi aktivnih oblik in metod dela, urejenosti in tehnološke opremljenosti učencem bolj zanimiva in bodo v njo radi prihajali,

f) šola, ki bo strokovno, razvojno naravnana, komunikativna in odprta okolju.

Naše izobraževanje in vzgoja sta sodobna, zahtevna in kakovostna ter sta v skladu z razvojem družbe. Osredotočeni smo na ustvarjanje enakih možnosti in priložnosti za vse. Učenje in vzgoja sta skupna odgovornost staršev, učencev in šole, zato je dobro in konstruktivno sodelovanje med šolo, starši in učenci ključnega pomena, da bi dobili kar najboljše iz naših otrok. A pri vzgoji naj starši ostanejo odgovorni, prvi in najpomembnejši vzgojitelji.

Poslanstvo

Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur in POŠ Blagovna sta zavoda za osnovnošolsko vzgojo in izobraževanje, ki temeljita na dolgoletni vzgojno-izobraževalni tradiciji.

Želimo, da sta Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur in POŠ Blagovna šolski skupnosti, ki izobraževanje in vzgojo gradita na zaupljivem, sodelovalnem in pripadnostnem odnosu med učitelji, učenci in starši. Želimo si dobrih medsebojnih odnosov vseh tvorcev vzgojno-izobraževalnega procesa. Želimo si, da bi skrbeli drug za drugega, da bi se dobro (s)poznali, si zaupali in delovali pošteno. Za to smo odgovorni in odgovornost pričakujemo tudi od drugih.

Šola bo s svojo strokovnostjo vsem učencem omogočala pridobiti izobrazbo in vzgojo za aktivno in kakovostno vključitev v nadaljnje življenje. Učencem smo dolžni omogočiti razvijanje kritičnega mišljenja in ustvarjalnosti, spretnosti in kreposti, odgovornosti in etičnega ravnanja do sebe in drugih ter naravnega in družbenega okolja. V njih moramo krepiti in vzgajati čut za aktivno državljanstvo ter razvijati njihovo nacionalno samozavest, ob tem pa stalno skrbeti za zadovoljstvo, učinkovitost in strokovni razvoj zaposlenih.

Prepričani smo, da lahko vsi skupaj izboljšamo kakovost naše izobrazbe in vzgoje, če bo ta izhajala iz naših prepričanj in bo temeljila na temeljnih vrednotah in načelih, pravicah, dolžnostih, osebni odgovornosti in medsebojnem sodelovanju.

2. Načela vzgojnega delovanja

Vzgojno vodilo

Za vsakega učenca je potrebno ob upoštevanju njegove individualnosti in integritete narediti tako, da bo za njega najbolje.

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Temelj načela je Konvencija o otrokovih pravicah, ki je določila minimalne standarde za skrb in zaščito otrokovih pravic in ki med drugim zajema tudi standarde v zvezi s spoštovanjem otrokovega človeškega dostojanstva. Konvencija ne prepoveduje le ponižujočega telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo človeško dostojanstvo.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Temelj tega načela je prav tako Konvencija o otrokovih pravicah, ki v 12. členu določa, da države podpisnice jamčijo otroku, ki je sposoben izoblikovati lastno mnenje, pravico do prostega izražanja mnenj o vsem, kar je v zvezi z otrokom; o tehtnosti izraženih mnenj pa se presoja v skladu z otrokovo starostjo in zrelostjo.

Učenci naj imajo tudi v vsakdanjem šolskem življenju čim več možnosti aktivnega sodelovanja. Sodelujejo naj pri:

- a) načrtovanju, odločanju, izvajanju ter nadziranju pravil in posledic njihovih kršitev,
- b) pri preprečevanju disciplinskih problemov,
- c) pri načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti.

Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Proaktivno in preventivno vzgojno delovanje zajemata več temeljnih področij.

Prvo se nanaša na vzpostavljanje prijetne, sproščene in spodbudne razredne klime, ki temelji na pozitivnih medosebnih odnosih zaupanja med vsemi osebami vzgojno-izobraževalnega procesa. Obsega tudi učiteljevo skrb za učence, ki se kaže v dovtetnosti za njihove potrebe, interese, uporabi raznovrstnih dejavnosti, v spodbujanju dialoga in razvijanju socialnih veščin, spremljanju učnega napredka in vedenja vsakega posameznika.

Drugo področje preventivnega delovanja je povezano s kakovostjo učnega procesa, z uporabo učnih metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev in zagotavljajo trajnejše učinke.

Tretje področje preventivnega delovanja se povezuje z dejavnostmi, ki se nanašajo na organizacijo, vodenje in upravljanje razreda. Pri tem je zelo pomembno delo z oddelčnimi skupnostmi učencev.

Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Otroci so v povezavi s pravicami v posebnem položaju. Zaradi nedoraslosti in nezrelosti še niso sposobni prevzeti vseh odgovornosti skladno z upravičenjem, hkrati pa so od nekaterih pravic izvzeti. Otroci se odgovornosti šele učijo. Pri tem je pomembno, da jih že sedaj obravnavamo kot osebe, ki zmorejo skladno s starostjo pretehtati lastna dejanja in predvideti posledice. Tako bodo spoznali, da imeti pravice še ne pomeni, da jih tudi uživamo, če nam tega ne omogočajo drugi člani skupine oziroma skupnosti ter da mora za to skrbeti celotna skupnost.

Sprejemanje odgovornosti za vedenje vključuje:

- a) spoznanje, da vedenje izbiramo sami, da smo nosilci svojih dejanj,
- b) zavračanje izgovorov oziroma izmikanj odgovornosti,
- c) sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih in neustreznih vedenj, ki širijo ali ožijo območje prihodnjih izbir,
- d) upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojne stopnje učencev.

Osnova odgovornosti je vzpostavitev spoštljivega odnosa do drugih članov skupnosti ter motiviran odnos do šolskih dejavnosti, varovanja okolja in ne nazadnje do samega sebe.

Načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline

V prvih obdobjih življenja potrebuje otrok več direktivnega vodenja in zagotavljanja občutka varnosti. O večini stvari odločajo odrasli oziroma vzgojitelji. Vendar je cilj vzgoje vse večja samostojnost in odgovornost otrok. Zato je prav, da vzgojitelji postopoma spodbujajo večjo mero samostojnosti in odgovornosti ter opuščajo strukturirana in direktivna navodila. Glede na razvoj otrok torej dopuščajo in omogočajo vse več svobodnih izbir ob upoštevanju ustreznih mej. Če se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, naj učitelj učencu pomaga videti problem in naj ga spodbudi, da o problemu spregovori in ga rešuje (z mediacijo, restitucijo, samopresojo ...). Na ta način učitelj učencu omogoči, da spremeni lastno vedenje.

Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Načelo strokovne avtonomije šol izhaja iz šolske zakonodaje, ki dopušča šolam, da same oblikujejo vzgojne načrte, izberejo vrednote ter vzgojne cilje, ki jim bodo v okviru zakonskih določil v določenem obdobju namenile posebno pozornost. Pri tem lahko šole kar najbolj upoštevajo značilnosti ter posebnosti šole in njenega okolja. Avtonomno oblikovanje vzgojnega načrta omogoča, da v procesu njegovega oblikovanja vse interesne skupine (delavci šole, starši, učenci, lokalno okolje) izrazijo svoje potrebe, interese in stališča in se medsebojno usklajujejo na področjih, ki jih vzgojni načrt zajema.

Načelo osebnega zgleda

Pri vzgoji, ki temelji na proaktivnem delovanju, so najpomembnejši zgledi, ki jih dajejo učencem vsi zaposleni na šoli v vsakem svojem delovanju in dejanju. Ne gre zgolj za besede, izražanje različnih vrednot, poučevanje, prepričevanje ali preprečevanje, temveč je najpomembnejše ravnanje. Temeljno je, da zgled ni le beseda, temveč dejanje. Zato je pomembno, da vsi zaposleni presojujejo svoja ravnanja z vidika vrednot in konkretnih vrednotnih usmeritev.

3. Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Šola razvija varno in spodbudno okolje z izvajanjem proaktivnih in preventivnih dejavnosti. Prav tako s svojim delovanjem skrbi za razvijanje čuta za osebno odgovornost učencev oziroma odgovornost za lastno življenje. Preventivne dejavnosti so vključene v celoten učno-vzgojni proces in potekajo ves čas otrokovega šolanja.

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti izhajajo iz poslanstva, vizije, vrednost in ciljev osnovne šole in potreb učencev in okolja.

Posebno pozornost namenjamo:

- razvijanju ugodne socialne klime in občutkov varnosti;
- izvajanju dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno sodelovanje, pripadnost in zaupljiv odnos med učitelji, učenci in starši;
- organiziranju učenja in dela tako, da so učenci aktivno vključeni v njihovo načrtovanje, izvajanje in vrednotenje v skladu s svojimi zmožnostmi;
- oblikovanju oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja;
- sistematičnemu razvijanju socialnih veščin, prostovoljnemu delu in vrstniški pomoči;
- poudarjanju in nagrajevanju ustreznih in zglednih oblik vedenja učencev;
- razvijanju pozitivnega samovrednotenja in sprejemanja odgovornosti;
- sistematičnemu zbiranju podatkov o dogajanjih med učenci in okoliščinah, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi;
- povečanju nadzora v določenih šolskih prostorih v določen času;
- skrbi za okolje;
- varni rabi spleta;
- osveščanju o zdravem načinu življenja;
- vrstniškemu svetovanju, solidarnosti in skrbi za sovrstnike;
- odzivnosti in pravočasnosti pri reševanju problemov;
- spoštovanju in upoštevanju različnosti;
- sprejemanju odgovornosti za svoje ravnanje, vedenje in besede.

V ta namen smo na šoli kot najpomembnejši proaktivni dejavnosti izbrali naslednje.

Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem. Pomembno je, da se pri tem ustvarja klima, v kateri se izkorišča konflikte za učenje pozitivnih oblik komunikacije, medsebojnega poslušanja in iskanja ustreznih rešitev.

Učenec naj se pri tem uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati šolsko in domače delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v situacije drugih,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, bes,

- jeza, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija, bulimija ...,
- opazovati svoja čustva,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja (lastna in tuja),
- razvijati pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje potekata v obliki pogovora med učitelji oz. strokovnimi delavci šole in učenci in se lahko izvaja v okviru razrednih ur, v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in izven pouka v sprotne dogovoru med učencem in strokovnim delavcem.

Osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev in drugih, ki delajo z učenci, so namenjeni krepitvi medsebojnega zaupanja in pomagajo učencu uvideti motive za ravnanja, povezanost med dejanjem in posledico, učencu se nudi pomoč pri iskanju etično sprejemljivega obnašanja. Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnimi delavci ter vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencu. V dogovoru so opredeljeni cilji in odgovornosti sodelujočih.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

Kadar strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psiho-socialne pomoči.

Izrekanje pohval, priznanj in nagrad

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno delo in zgledno vedenje v šoli prejmemo pohvale, priznanja in nagrade na predlog:

- oddelčne skupnosti in skupnosti učencev,
- razrednika,
- drugih strokovnih delavcev šole,
- mentorja dejavnosti,
- ravnatelja.

Pohvale so lahko ustne ali pisne, podeljuje jih ravnatelj na predlog razrednika ali mentorja dejavnosti oz. razrednik ali mentor sam.

Ustna pohvala se izreče učencu ali skupini učencev kadar, se izkažejo s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti.

Pisne pohvale se podelijo na predlog razrednika ali mentorja dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih ali drugih dejavnostih šole;
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom;

- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolski skupnosti;
- nudenje pomoči;
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti ter prireditvev;
- vzorno vedenje in prizadevanje za dobre medosebne odnose.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev in jih podeljuje ravnatelj šole.

Šolska priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celo šolo in znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti. Izrekajo se za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu;
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirani za območje cele države;
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih;
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu;
- večletno vzorno vedenje.

Učenci, ki se vzorno vedejo, bodo na koncu šolskega leta prejeli pohvalo za vzorno vedenje.

Kriteriji:

- učenec se spoštljivo, pozorno in strpno vede do drugih ljudi;
- ima tovariški odnos do sošolcev in pomaga vrstnikom;
- aktivno sodeluje pri pouku in drugih šolskih dejavnostih;
- samoiniciativno opravlja naloge, ki niso povezane z učno obveznostjo in ocenami;
- se trudi reševati konflikte na konstruktiven način;

Ni potrebno, da učenec pozitivno izstopa v vseh petih točkah. Na nobenem področju pa naj ne izstopa negativno.

Posebna priznanja:

- Krajevno priznanje na POŠ Blagovna – na vsakoletni krajevni praznik zaslužni učenci s podružnice prejmejo knjižno priznanje.
- Županov sprejem - razrednik v sodelovanju z razrednim učiteljskim zborom na osnovi Pravilnika o sprejemu najuspešnejših devetošolcev in učencev glasbene šole pri županu občine Šentjur predlaga ravnatelju učence, ki se udeležijo sprejema pri županu;
- Naj učenec med učenci devetih razredov – učiteljski zbor na osnovi kriterijev za izbor naj učenca predlaga ravnatelju učenca, ki na valeti prejme priznanje in nagrado za naj učenca;
- Naj športnik med učenci devetih razredov – aktiv športnih pedagogov na osnovi kriterija: naj športni dosežek na uradnem prvenstvu za OŠ kot predstavnik OŠ Franja Malgaja Šentjur, predlaga ravnatelju učenca, ki na valeti prejme priznanje in nagrado za naj učenca;
- Športna priznanja – učencem za športni dosežek (do vključno 20. mesta na državnem prvenstvu Slovenije za OŠ kot predstavnik OŠ Franja Malgaja Šentjur). Učenci do 8. razreda prejmejo priznanja na zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta, učenci 9. razredov pa na valeti.
- Kulturna priznanja – učencem za dosežek na kulturnem nivoju državnega nivoja. Učenci do 8. razreda prejmejo priznanja na zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta, učenci 9. razredov pa na valeti.

- Mladi raziskovalci - učencem za dosežek na raziskovalnem nivoju državnega nivoja. Učenci do 8. razreda prejmejo priznanja na zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta, učenci 9. razredov pa na valeti.
- Zlata in srebrna priznanja iz tekmovanj v znanju – učencem devetih razredov priznanja podeli ravnatelj na valeti.

Posebne nagrade:

- Nagradni izlet – učitelj predlaga ravnatelju izvedbo nagradnega izleta za učence, ki so se posebno izkazali s svojo prizadevnostjo na določenem področju. Kot spremljevalci na izletu so poleg učiteljev lahko tudi starši ali skrbniki.

Ostale izbrane proaktivne in preventivne dejavnosti

- Tematske razredne ure: oblikovanje oddelčnih dogovorov – Kako v tem razredu sošolci ravnamo drug z drugim? Letni cilj razreda npr. razredno glasilo.
- Uporaba gibalnih vaj med poukom.
- Tabori za učence (Učenje kreativnega razmišljanja, 10 korakov do pozitivne samopodobe, razvijanje čuječnosti).
- Dejavnosti v okviru dni dejavnosti.
- Sodelovanje v projektih.
- Govorilne ure namenjene učencem.
- Zdravstvena vzgoja (zdravje in zdravo odraščanje).
- Strokovna predavanja.
- Dela v korist šolske ali razredne skupnosti.
- Čistilne akcije.

4. Načelo sodelovanja s starši ter usklajenosti pristopa šole in staršev

Učitelji, učenci in starši oziroma skrbniki razvijajo vzajemno sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Pri tem upoštevamo:

- a) starši so najpomembnejši in prvi vzgojitelji, šola podpira in dopolnjuje vzgojo staršev;
- b) šola in starši med seboj sodelujemo in se dogovarjamo s skupnim ciljem, da dobro vzgajamo otroka;
- c) za izobraževanje je odgovorna šola, starši podpirajo in dopolnjujejo izobraževanje.

Oblike sodelovanja

Starši so pomemben vir povratnih informacij o delu šole. Z njihovo pomočjo lahko šola uvaja izboljšave. Vključevanje staršev vodi k stalnemu dvigovanju kakovosti šole. Za učinkovito vzgojno delo šole je potrebna načelna in aktivna podpora staršev.

Starši se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci v šoli, ali kadar njihovi otroci kršijo pravila. Redno in kvalitetno sodelovanje šole in staršev je predpogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole.

Zato bomo uporabljali naslednje oblike sodelovanja:

- starši so vključeni v formalne organe šole (svet staršev, svet zavoda),
- redna udeležba staršev na roditeljskih sestankih,
- spremljanje otrokovega dela v šoli na govorilnih urah,

- razgovori s šolsko svetovalno službo,
- razgovori z ravnateljem,
- sodelovanje po telefonu ali elektronski pošti je namenjeno le vabilom na razgovore, saj menimo, da je pristen in osebni odnos ključen za vzpostavitev kvalitetne komunikacije,
- sprotno reševanje problemov in sprotno medsebojno obveščanje,
- enake vrednote in jasno postavljena pravila v šoli in doma,
- delavnice in predavanja za starše,
- vključitev staršev v različne dejavnosti šole: v dneve dejavnosti, posebne oblike dela z oddelki, prireditve, družabna srečanja,
- krepitev zaupanja in upoštevanje črte zaupanja.

Odgovornost staršev

Šola posredno pripomore tudi h kakovostnejši vzgoji v družinah s svojimi načini vzgoje (vrednotami, načeli, dejavnostmi), s kakovostjo odnosov do učencev in staršev, modeliranjem pričakovanega vedenja in s posredovanjem novih znanj staršem. Potrebni so izdelani mehanizmi, kako v primerih, v katerih bi utegnili priti do različnega razumevanja, uskladiti mnenja ter delovanje šole in staršev. Ob pričakovanih staršev, ki niso v skladu s strokovnimi vzgojnimi načeli šole, se seveda šola ne sme podrediti družini, ampak mora poskušati starše s strokovnimi utemeljitvami pridobiti za sodelovanje. Pomembna sta svetovalna pomoč staršem v vzgojnih zadevah in redno informiranje staršev o vedenju njihovih otrok. V posameznih primerih bo šola starše usmerila v ustrezne svetovalne ustanove.

V ta namen starše pozivamo k odgovornosti in aktivni vlogi pri vzgoji s/z:

- zgledom,
- pogovori,
- dobrimi odnosi v družini,
- spoštovanjem sebe in drugih,
- spoštljivim odnosom do dela šole,
- spoštovanjem drugačnosti,
- določanjem in doslednim upoštevanjem pravil.

Pravice staršev

- Prejemajo uradna obvestila o učnem uspehu in napredovanju otrok, njihovih odsotnostih in drugih značilnostih.
- Dobijo ustrezna pojasnila o učnem uspehu in vedenju otrok v individualnih pogovorih z učitelji in drugimi strokovnimi delavci.
- Se udeležujejo pogovornih ur ter sodelujejo na roditeljskih sestankih, v svetu staršev in svetu šole.
- Starši imajo pravico do vpogleda v predpisano šolsko dokumentacijo svojih otrok, pojasnil v zvezi z dokumentacijo in do obveščanja o temeljnih spremembah podatkov.
- Starši sodelujejo pri oblikovanju vzgojnega načrta.

Dolžnosti staršev

- Starši so dolžni šoli pravočasno sporočiti spremembo svojih osebnih podatkov in podatkov o otroku (ime, priimek, naslov, tel. številka).
- Starši so dolžni otroku preveriti vsebino torbe in zagotoviti, da v njej ni vrednejših ali nevarnih predmetov.

- Starši so dolžni upoštevati črto diskretnosti razen v izjemnih primerih in pri spremstvu prvošolcev.
- Starši so dolžni izpolniti in do roka oddati dokumentacijo, ki jim jo šola posreduje z namenom organizacije vzgojno-izobraževalnega procesa.

Nesodelovanje staršev

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šola v reševanje problemov lahko vključuje zunanje institucije: centre za socialno delo, svetovalne centre in druge pristojne institucije.

Svet staršev

Za organizirano uresničevanje interesov staršev deluje na šoli svet staršev. Sestavljajo ga po en predstavnik staršev iz oddelčne skupnosti, ki je izvoljen na roditeljskem sestanku.

Svet staršev je krovni organ staršev in preko njega lahko starši uresničujejo svoje predloge, dajejo soglasja, mnenja in opravljajo druge z zakonom opredeljene dejavnosti.

5. Vzgojni postopki, kršitve in postopki ob kršitvah

Pogovor

Osnova vzgojnega delovanja je razgovor:

- a) z učencem in učiteljem ali strokovnim delavcem,
- b) z učencem, starši in učiteljem ali strokovnim delavcem,
- c) z učencem, starši in zunanjim strokovnim delavcem,
- d) s skupino učencev ali celotno oddelčno skupnostjo.

V razgovor se lahko vključuje šolska svetovalna služba in vodstvo šole – odvisno od tematike pogovora.

Mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe v sporu ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala vsem stranem v sporu. V mediaciji udeleženci prevzemajo odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju medsebojnega zaupanja in spoštovanja.

Mediator, nepristranski posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v samo reševanje problema, čeprav modro ponudi potrebno pomoč. Pomembna značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev: izvajajo ga učenci za učence, toda s pomočjo mentorja. To je dragocena izkušnja za strani v sporu in za vrstnike mediatorje. Mediatorje je potrebno ustrezno usposobiti.

Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih situacij. Šola postane bolj varen in ustvarjalen kraj. Mediacija povečuje spretnosti učencev pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov ter pomaga ponotranjiti pomembne družbene vrednote.

Restitucija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko imovino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi lahko prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna, ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način;

- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak;
- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;
- zahtevata odločitev in napor učenca;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljene spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Individualizirani vzgojni načrt

Individualizirani vzgojni načrt vsebuje:

- jasen opis problema,
- jasen opis ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencev in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- strinjanje učenca, staršev in delavcev šole o učenčevih nalogah in obveznosti, ki izhajajo iz uresničevanja načrta,
- način spremljanja in izvajanja načrta,
- posledice uresničevanja oziroma neizvajanja dogovorjenega.

Individualizirani vzgojni načrt naredi svetovalna služba v sodelovanju z razrednikom, ko učenec prejme vzgojni opomin.

Na predlog razrednika v dogovoru s starši naredi svetovalna služba individualizirani vzgojni načrt tudi za učenca, ki ni prejel vzgojnega opomina.

Svetovalna služba spremlja izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta .

Vzgojni ukrep

Vzgojni ukrep je pedagoško strokovno usmerjen postopek, ki zadeva ponavljajoče se, pogostejše in obsežnejše kršitve pravil šolskega reda.

Uporablja se ga v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne popravi svojega vedenja in še naprej krši pravila, predpise in akte šole. Vzgojni ukrep pomaga učencu spremeniti njegovo vedenje.

Izvajanje vzgojnega ukrepa je povezano z nudenjem podpore, pomoči in vodenjem učenca k spremembi neustreznega vedenja in ravnanja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole.

Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč.

O uporabi vzgojnega ukrepa razrednik in svetovalna služba obvestita starše učenca, se z njimi pogovorita o kršitvi pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav. Če starši odklonijo razgovor, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa.

O vzgojnih ukrepih razredniki in svetovalna služba vodijo zapise v mapah vzgojnih ukrepov in opazovanj posameznega oddelka.

Vzgojni ukrep velja, dokler ne doseže svojega namena oz. v skladu z dogovorom vseh sodelujočih.

V primerih, ko šolska svetovalna služba skupaj z razrednikom in ravnateljem presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihosocialne pomoči. Za hujše kršitve šola povabi k sodelovanju ustrezne zunanje inštitucije.

Za kršenje šolskih pravil so predvideni vzgojni ukrepi. Ti so navedeni v Šolskih pravilih.

Če učenec naredi napako ali kršitev (ne upoštevamo težje kršitve, ki sodijo med elemente kaznivega dejanja), lahko dobi priložnost, da jo popravi npr. z izvajanjem dela v korist šolske ali razredne skupnosti brez ali z nadzorom.

Nabor dela v korist šolske ali razredne skupnosti brez nadzora.

Učenec:

- izdelava seminarske naloge, plakat ali predstavitev o storjeni kršitvi,
- nudi pomoč vrstniku pri učenju,
- ureja razred in učila,
- opravlja dežurstvo pri šolski malici ali kosilu,
- poišče določene podatke o storjeni kršitvi s pomočjo literature ali spleta,
- prebere krajšo moralno zgodbo, knjigo ali pesem in zapiše obnovo,
- pripravi spis, likovno delo, razmislek o storjeni kršitvi,
- izvede anketo o storjeni kršitvi in jo predstavi,
- drugo koristno delo, ki ga določi učitelj.

Koristno delo lahko predlaga učenec sam in ga opravi, če se učitelj strinja.

Nabor del v korist šolske ali razredne skupnosti pod nadzorom v šoli in v soglasju s starši.

Učenec:

- pomaga pri organizaciji različnih šolskih prireditev in tekmovanj,
- pomaga pri urejanju knjig v knjižnici,
- pomaga pri urejanju šolskih pripomočkov,
- pomaga pri izdelavi šolskih učil,
- pomaga pri urejanju šolske okolice,
- pomaga pri pospravljanju učilnice, telovadnice, garderobe in drugih prostorov,
- pomaga pri čiščenju snega,
- druge oblike pomoči, ki jih določi učitelj.

Ukrep izvedemo na podlagi odločitve strokovnih delavcev šole.

Kršitve

Namen ukrepanja ni kaznovanje učenca, ampak pomoč učencu, da prepozna napačno ravnanje in vedenje in da ga odpravi. Pri odmeri sankcije se upošteva načelo postopnosti in sorazmernosti s storjeno kršitvijo. Prednost pred izrekom sankcije naj ima vzgojna metoda, po kateri lahko učenec z dobrim delom v korist šole ali razredne skupnosti, lastnim zgledom ter opravičilom »poravna« storjeno kršitev. Kršitve so priloga Šolskih pravil.

Vzgojni načrt je bil obravnavan in sprejet na seji sveta šole, dne 19. septembra 2019 in prične veljati naslednji dan.

V Šentjurju, 19. 09. 2019.

Predsednik sveta zavoda:

Lovro PERČIČ

Ravnatelj zavoda:

mag. Jure Radišek
